

WIADOMOŚCI
HYDRO-
BIOLOGICZNE *

**I Brytyjska Konferencja Rybactwa
Śródlądowego
(Liverpool, 10-12 IV 1979 r.)**

Pierwsza Brytyjska Konferencja Rybactwa Śródlądowego stanowiła kontynuację odbywających się co dwa lata od 1963 r. British Coarse Fish Conferences. Organizatorami byli: dr K. O'Hara i pani C. Dickson-Barr z Uniwersytetu w Liverpool, mecenat sprawowała natomiast National Federation of Anglers. Konferencja trwała trzy dni, podczas których wygłoszono 29 półgodzinnych referatów. Oprócz gospodarzy referaty wygłosili zaproszeni goście z Holandii, Polski i Stanów Zjednoczonych. Polskę tym razem reprezentowali: prof. T. Penczak, dr M. Moliński i dr M. Zalewski. Obradom przysłuchiwało się ok. 300 osób reprezentujących angielskie ośrodki naukowe oraz National Federation of Anglers, organizację odpowiedzialną za gospodarowanie zasobami ryb w poszczególnych okręgach. Uczestnicy, poza zaproszonymi z zagranicy gośćmi, znali się z wcześniejszych spotkań, co przyczyniło się do stworzenia miłej atmosfery w kularach i ciekawych lecz niejednokrotnie ciętych dyskusji na forum. Ogólnie tematyka przedstawionych prac związana była z szeroko pojętym zagospodarowaniem wód śródlądowych pod kątem ich wędkarskiej eksploatacji. Pomimo aplikacyjnego nastawienia wielu referatów, większość z nich zawierała ciekawe i nowatorskie ujęcie problemów ekologii ryb.

Spotkanie otworzył prof. C. J. Duncan, kierownik Zakładu Zoologii na Uniwersytecie w Liverpool, krótko przedstawiając historię badań ichtiologicznych w prowadzonym przez niego Zakładzie. Po nim głos zabrali kolejni uczestnicy konferencji. Wygłoszone referaty można podzielić na kilka grup. W pierwszej z nich, poświęconej produktywności rybackiej, dr R. H. Jenkins ze Stanów Zjednoczonych przeprowadził analizę czynników ograniczających produktywność rybacką amerykańskich zbiorników zaporowych. Stanowią one 30% powierzchni wód śródlądowych w USA, stąd duże zainteresowanie ich zasobnością w ryby. Wśród czynników dodatnio wpływających na wielkość i jakość połowia ryb dr Jenkins wymienił zasobność w sole mineralne (rozwinęty wskaźnik morfoedaficzny Rydera), długość okresu wegetacyjnego oraz właściwe proporcje między drapieżnikami a rybami stanowiącymi ich pokarm. Dalej stwierdził, że im większy obszar zbiornika, tym wydajność rybacka na jednostkę powierzchni mniejsza; również ujemnie wpływają na nią: długi czas retencji, wahania poziomu wody oraz proces starzenia się zbiornika.

* Redagują: Eligiusz Pieczyński i Jan Igor Rybak (Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne).

Następny referat pt. „Produktywność ekologiczna populacji ryb w rzekach polskich” wygłosił prof. T. Penczak z Uniwersytetu Łódzkiego. W pracy tej scharakteryzowano obecny stan poznania struktury ichtiofauny oraz jej produktywności w rzekach polskich, odnosząc wyniki do danych z piśmiennictwa światowego. Przeanalizowano ponadto wpływ zanieczyszczeń, regulacji koryta oraz presji wędkarskiej na strukturę i produktywność populacji ryb w rzekach.

Trzecią pracą z tej serii był referat dr P. J. B. Harta i B. Conella analizujący, na podstawie modelu teoretycznego, wpływ zagęszczenia i struktury wiekowej populacji szczupaka na wielkość naturalnych populacji ryb niedrapieżnych podlegających jego presji.

Najliczniejsza grupa referatów dotyczyła gospodarowania zasobami ryb. Wśród nich zwracał uwagę referat dr J. C. J. Van Zona z Holandii o zastosowaniu różnych zagęszczeń amura do redukcji makrofitów w intensywnie zarastających niedużych zbiornikach wodnych.

Z kolei dr K. O'Hara omówił wykorzystanie prawidłowości ekologicznych w gospodarowaniu zasobami ryb. Zwrócił uwagę na strukturę jakościową w zespołach o różnym stopniu zróżnicowania oraz na zagadnienia introdukcji gatunków allochtonicznych w celu wypełnienia pustych nisz.

Szereg referatów o przeżywalności, odżywianiu się i wzroście stadiów młodocianych stanowił interesujący kontekst dla referatu dr R. H. K. Manna na temat naturalnych fluktuacji liczebności w populacjach ryb. Wskazał on, że w różnych ekologicznych grupach ryb są zróżnicowane przyczyny i mechanizmy samoregulacyjne decydujące o pojawianiu się tzw. silnych pokoleń, a dokładne poznanie tych procesów pozwoli na bardziej efektywną eksploatację, poprzez unikanie przełowienia „słabych” generacji.

Należy również wspomnieć o ciekawym eksperymencie dr T. E. Langforda z zastosowaniem mikronadajników radiowych do śledzenia wędrówek ryb w rzece, który niewątpliwie w poważnym stopniu wzbogaca naszą wiedzę o ich behawiorze w środowisku naturalnym. W problematyce referatów znalazły również odzwierciedlenie zagadnienia diagnostyki chorób ryb, zanieczyszczeń, efektywności i wybiórczości presji wędkarskiej.

Na podkreślenie zasługuje dobrze układająca się współpraca między ekologami angielskimi a National Federation of Anglers, organizacją finansującą badania naukowe.

Maciej Zalewski

Laboratorium Rybactwa i Hydrobiologii Słowackiej Akademii Rolniczej w Bratysławie**

Problematyka badań hydrobiologicznych prowadzonych w Słowacji związana jest przede wszystkim z Dunajem. Badania te realizowane są przez placówki naukowe podległe różnym resortom, a zwłaszcza w Instytucie Badawczym Gospodarki Wodnej, prowadzącym stałą kontrolę stanu czystości wód

** Z problematyką badawczą Laboratorium autor zapoznał się w czasie pobytu naukowego w Bratysławie w dniach 3—15 IX 1979 r.